

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного
факультету Олещенко Т.О.
_____ (підпис)
«31» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

«Основи профорієнтації та профвідбору»

освітнього рівня бакалавр
(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія
(код і назва спеціальності)

ОПП Практична психологія

Шифр за навчальним планом ПП11

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Основи профорієнтації та профвідбору», затверджена на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова.

Розробник: **Н.В. Ортікова**, доцент кафедри практичної психології, доктор філософії (PhD) у галузі психології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

«30» серпня 2023 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Митник О.Я.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 6		<p>Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи.</p> <p>Інтерактивні методи: мікрвикладання, інверсії, емпатії, інциденту</p> <p>Рольовий тренінг.</p> <p>Розв'язування психологічних завдань.</p> <p>Форми поточного контролю: МКР, ІНДЗ</p> <p>Форма підсумкового контролю: <i>екзамен</i></p>
Спеціальність (код, назва) 053 Психологія («Практична психологія»)	Загальна кількість годин – 180		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній рівень: «бакалавр»	Лекції:		
	36	12	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Нормативна	30 год – пр., 20 год – с.	6 год – пр., 6 год – с.	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-й, 3-й	Індивідуальна робота:		
	Самостійна робота:		
Семестр: 4-й, 5-й			
Тижневе навантаження (год.) 3 год - аудиторне: 3 год - самостійна робота	94	156	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання – українська	50% : 50%	12% : 88%	

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні проблеми та практичні питання професійного самовизначення особистості, психофізіологічні, психологічні особливості видів професійної діяльності, медичні показання і протипоказання за професіями, особистісні характеристики людини та їх відповідність вимогам професії.

Міждисциплінарні зв'язки. Зміст курсу «Основи профорієнтації та профвідбору» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психодіагностика», «Соціальна психологія», «Вікова психологія», «Консультативна психологія»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи профорієнтації та профвідбору» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного підходу щодо розуміння загальних теоретичних і методологічних засад з основ профорієнтації і самореалізації особистості та набуття умінь, необхідних для здійснення профконсультативної та профдіагностичної діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи профорієнтації та профвідбору» є:

- ознайомлення здобувачів із понятійно-категоріальним апаратом, методологічними принципами, методами та основними тенденціями розвитку професійної орієнтації та професійного відбору;
- формування професійно важливих умінь щодо застосування отриманих знань під час проведення профорієнтаційної, профдіагностичної роботи з метою надання психологічної допомоги особистості у її професійному самовизначенні, самореалізації у будь-який період її професійного становлення або переживання будь-яких професійних криз;
- розуміння процесу організації професійного відбору, його структури, видів, етапів;
- обґрунтування комплексу психодіагностичного інструментарію та критеріїв професійної придатності до конкретних професій.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
<p>ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p>	<p>ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>ФК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)</p> <p>ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту</p> <p>ФК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	СРС
Змістовий модуль 1. Основи професійної орієнтації											
1	Тема 1. Психологічні особливості професійної орієнтації	6	2	2	2	5	1	1			10
2	Тема 2. Історія становлення та розвитку професійної орієнтації	4	2		2	5					10
3	Тема 3. Професійна психодіагностика	6	2	2	2	5	2	1	1		10
4	Тема 4. Професійна просвіта	4	2	2		5	2	1		1	10
5	Тема 5. Професійне консультування	8	4	2	2	5	2	1	1		10
6	Тема 6. Професійна адаптація	6	2	2	2	5	2	1		1	10
7	Тема 7. Професійна активізація	4	2	2		5	2	1	1		10
8	МКР № 1	2		2		4					
Разом за змістовим модулем 1:		38	16	14	10	39	11	6	3	2	70

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семинарські	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семинарські	СРС
Змістовий модуль 2. Основи професійного відбору											
9	Тема 8. Сутність і зміст професійного відбору	6	2	2	2	5	2	1		1	11
10	Тема 9. Організаційні основи професійного відбору	6	2	2	2	6	0,5			0,5	11
11	Тема 10. Професійна придатність особистості	6	2	2	2	6	2	1	1		11
12	Тема 11. Професійно важливі якості особистості в системі профвідбору	8	4	2	2	6	1,5	1		0,5	11
13	Тема 12. Психологічний аналіз діяльності та професійні вимоги до особистості	4	2	2		7	3	1	1	1	10
14	Тема 13. Актуальні проблеми професіографування у професійній діяльності практичного психолога	6	2	2	2	7	1	1			11
15	Тема 14. Психодіагностичні методи і прогноз діяльності в системі професійного відбору	4	2	2		7	1		1		11
16	Тема 15. Психологічні особливості професійного самовизначення, побудови та розвитку кар'єри	6	4	2		7	2	1		1	10
17	МКР №2	2		2		4					
Разом за змістовим модулем 2:		48	20	16	10	55	13	6	3	4	86
Разом:		86	36	30	20	94	24	12	6	6	156

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Змістовий модуль 1. Основи професійної орієнтації	38	16
1.1	Тема 1. <i>Психологічні особливості професійної орієнтації</i> Профорієнтація як науково обґрунтована система соціально-економічних, психолого-педагогічних і медичних заходів. Цілі, предмет, завдання та принципи профорієнтації. Основні функції, методи, форми професійної орієнтації. Структурні компоненти профорієнтаційної роботи та їх характеристика. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>основні</i>: [3,5,7,8,13,14,18]; • <i>допоміжні</i>: [22,23,25,30]; • <i>інформаційні джерела</i>: [32,33] 	6	2
1.2	Тема 2. <i>Історія становлення та розвитку професійної орієнтації</i> Історія становлення та розвиток професійної орієнтації. Випробовування на профпридатність у Стародавньому Вавилоні (III тис. до н. е.), Стародавньому Єгипті, Стародавній Спарті, Афінах, Римі. Профорієнтаційні дослідження у середньовічній Іспанії. Хуан Уарте («Дослідження здібностей до наук»). Перше профконсультаційне бюро (м. Бостон, США). Трифакторна модель профорієнтації Ф. Парсонса. «Вибір професії» (Ф. Парсонс). Х. Мюнстерберг («Основи психотехніки»). Індустріально-організаційна психологія У. Д. Скотта. Теорія Дж. Голанда про професійні типи особистості. Теорія Джона Крумбольца. Теорія саморозвитку (життєвого простору) Д. С'юпера. Соціально-когнітивна теорія Альберта Бандури. Теорія обмежень та компромісів Лінди Готфредсон. Психодинамічна концепція вибору кар'єри Енн Роу. Сучасний стан профорієнтаційних досліджень в Україні. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>основні</i>: [2,3,4,5,7,8,10,13,14,18]; • <i>допоміжні</i>: [22,23]; • <i>інформаційні джерела</i>: [36,37,38,39] 	4	2
1.3	Тема 3. <i>Професійна психодіагностика.</i> Методи професійної психодіагностики та їх класифікація. Система методів професійної орієнтації. Групи профорієнтаційних методів. Інформаційно-довідкові, освітні методи. Діагностичні методи. Методи морально-емоційної підтримки оптантів. Методи прийняття рішень та побудови перспектив професійного розвитку особистості. Психологічна структура особистості.	6	2

	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,5,13,14,15,17,21]; • допоміжні: [23,26]; • інформаційні джерела: [36,37,38,39] <p>Тема 4. Професійна просвіта.</p>	4	2
1.4	<p>Основні цілі і завдання професійної просвіти як системи інформування, пропаганди і надання допомоги у виборі професії. Система профінформаційної роботи та її елементи. Основні методичні й організаційні принципи професійної інформації. Форми профінформаційної роботи. Види профінформаційних заходів. Функції управління профінформаційною діяльністю у закладах освіти. Критерії результативності впливу професійної інформації на особистість. Професійна пропаганда й агітація.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [3,5,7,8,11,13,14,16,20]; • допоміжні: [23,30]; • інформаційні джерела: [32,33,35,36,37,38,39] <p>Тема 5. Професійне консультування.</p>	8	4
1.5	<p>Поняття про професійне консультування як спосіб встановлення відповідності індивідуальних психологічних і особистих особливостей вимогам професії. Критерії визначення потреби клієнта у професійному консультуванні. Напрями організації профконсультаційної допомоги. Основні етапи проведення професійної консультації. Види професійних консультацій: інформаційні, діагностичні, медичні консультації. Форми професійних консультацій. Типізація профконсультаційних ситуацій. Основні професійно-етичні принципи профконсультації особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [3,5,7,8,12,13,14,15]; • допоміжні: [23,27,30]; • інформаційні джерела: [32,33,37] <p>Тема 6. Професійна адаптація.</p>	6	2
1.6	<p>Особливості та завдання професійної адаптації. Компоненти профадаптації (функціональний, інтелектуальний, соціальний). Рівні профадаптації (повна, неповна, нульова). Етапи профадаптації: підготовча (попередня) профадаптація, що здійснюється у процесі навчання, професійної підготовки (виявляється у ступені готовності до праці); безпосередня профадаптація – здійснюється у процесі виконання трудової діяльності. Дві взаємозалежні сторони профадаптації: професійна і соціально-психологічна. Цілі виробничої адаптації. Типи поведінки в ситуації нездатності адаптуватися (агресія, «втеча» від ситуації, повна реадаптація). Психорегуляція та профілактика дезадаптивних ситуацій. Критерії успішної професійної адаптації.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [3,4,5,10,13,14,18,19]; • допоміжні: [23,25,30]; • інформаційні джерела: [32,33] <p>Тема 7. Професійна активізація.</p>	4	2
1.7	<p>Сутність і зміст професійної активізації. Методи та форми професійної активізації. Основні моделі (схеми) активізації оптантів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [5,7,8,10,13,14,15,18,20]; • допоміжні: [22,23,25,29,30]; • інформаційні джерела: [32,33,34,36] <p>МКР 1</p>	2	
1.8			

2.	Змістовий модуль 2. Основи професійного відбору	48	20
2.1	Тема 8. Сутність і зміст професійного відбору. Сутність, об'єкт, предмет, методи, види та показання професійного відбору. Кадрова політика як стратегія розвитку. Психологічні проблеми формування професійних кадрів. Принципи і методи професійного відбору. Історичні аспекти профвідбору. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	6	2
2.2	<ul style="list-style-type: none"> • основні: [4,6,7,9,10,13,14,18]; • допоміжні: [23,24,28,29]; • інформаційні джерела: [32,33,34] 	6	2
2.2	Тема 9. Організаційні основи професійного відбору. Організація підбору і відбору персоналу: залучення персоналу, аналіз змісту роботи, визначення вимог до кандидатів на вакантну посаду. Методологія професійного психологічного відбору. Сутність і основні категорії професійного відбору. Загальна схема профвідбору. Основні етапи профвідбору в організації. Види професійного відбору: медичний, психологічний, психофізіологічний, освітній, соціальний, фізичної підготовленості. Вимоги до організації професійного відбору. Професійно-етичні аспекти професійного відбору. Психологічні методи відбору персоналу. Переваги та обмеження використання тестів з метою профвідбору. Робота з претендентами. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	6	2
2.3	<ul style="list-style-type: none"> • основні: [2,3,5,6,7,9,10,13,14,18]; • допоміжні: [23,24,28,29]; • інформаційні джерела: [32,33,34] 	6	2
2.4	Тема 10. Професійна придатність особистості. Професійна придатність як системна властивість суб'єкта діяльності. Принципи визначення професійної придатності. Основні положення, види, рівні, завдання системи визначення професійної придатності. Безумовна й умовна придатність, непридатність. Загальна характеристика складових професійної придатності. Професійна підготовка, психофізіологічний потенціал, професійна мотивація, задоволеність або незадоволеність працею. Абсолютність та відносність професійної придатності або непридатності. Фактори, які зумовлюють успішність формування професійної придатності. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	6	2
2.4	<ul style="list-style-type: none"> • основні: [1,3,5,6,9,10,18,19]; • допоміжні: [24,28,29]; • інформаційні джерела: [33] 	6	2
2.5	Тема 11. Професійно важливі якості особистості в системі профвідбору. Поняття професійно важливих якостей особистості. Сучасні погляди на проблему здібностей. Узагальнення понять «здатки», «здібності», «обдарованість». Психомоторика особистості в системі профвідбору. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	8	4
2.5	<ul style="list-style-type: none"> • основні: [1,2,6,7,9,10,13,14,18,21]; • допоміжні: [23,25,29]; • інформаційні джерела: [34,35,36] 	8	4
2.5	Тема 12. Психологічний аналіз діяльності та професійні вимоги до особистості. Теоретико-методологічні положення вивчення сутності психологічних особливостей професійної діяльності. Вимоги професій до особистості. Характеристика основних методичних прийомів психологічного	4	2

	<p>аналізу діяльності. Особливості концепцій аналізу діяльності та професійної придатності особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1,3,5,6,7,8,9,10,16,18]; • допоміжні: [25,28]; • інформаційні джерела: [34,35,36,37,38,39] 		
2.6	<p>Тема 13. Актуальні проблеми професіографування у професійній діяльності практичного психолога.</p> <p>Професіографія та її місце у професійній орієнтації орієнтації. Систематика професій – умова орієнтації у світі професій (спеціальностей) й основа для розробки інформаційно-пошукових систем. Принципи і методи професіографічного вивчення професій. Професіограма. Види професіограм: професіокарти і повні професіограми. Типи професіограм: інформаційні, орієнтовно-діагностичні, конструктивні, методичні, діагностичні (за Є.М.Івановою). Психологічні чинники професіограми. Схема професіографічного вивчення професійної діяльності. Характеристика основних розділів професіограми. Психограма. Професіограма і психограма психолога.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [3,5,6,7,10,18]; • допоміжні: [31]; • інформаційні джерела: [36,37,38,39] 	6	2
2.7	<p>Тема 14. Психодіагностичні методи і прогноз діяльності в системі професійного відбору.</p> <p>Проблема прогнозу успішності діяльності за оцінкою здібностей. Етапи розробки системи прогнозу успішності діяльності. Вимоги процедури дослідження до професійно значимих властивостей. Сучасні методи психодіагностики і прогнозу діяльності в професійному відборі. Основні вимоги до класифікації методів психодіагностики професійної придатності.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [6,7,9,10,17,21]; • допоміжні: [26]; • інформаційні джерела: [34,35] 	4	2
2.8	<p>Тема 15. Психологічні особливості професійного самовизначення, побудови та розвитку кар'єри.</p> <p>Поняття про професійне самовизначення та його задачі. Групи чинників, що впливають на вибір професії: особисті плани; схильності: інтереси до певних видів діяльності, побажання; здібності; актуальний соціальний запит на професію, прогноз динаміки попиту на професіоналів у майбутньому. Причини помилок у виборі професії: моменти випадковості та їх вплив на вибір професії. Умови оптимального вибору професії. Становлення особистості як суб'єкта вибору. Тривалість і етапність професійного самовизначення. Стадії вибору професії. Стадії професійного становлення особистості: аморфна оптація; оптація; професійна підготовка; професійна адаптація; первинна професіоналізація; вторинна професіоналізація; професійна майстерність. Кризи професійного розвитку особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [3,5,8,11,15,16,19,20]; • допоміжні: [23,25]; • інформаційні джерела: [36,37,38,39] 	6	4
2.9.	<p>МКР2</p>	2	

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Змістовий модуль 1. Основи професійної орієнтації

Семінарське заняття 1 (до теми 1). *Психологічні особливості професійної орієнтації (2 год).*

1. Особливості професійної орієнтації на сучасному етапі.
2. Методи професійної орієнтації.
3. Складові професійної орієнтації: особливості їх реалізації на сучасному етапі.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [3,5,7,8,13,14,18];
- *допоміжні:* [22,23,25,29,30];
- *інформаційні джерела:* [32,33,35]

Практичне заняття 1 (до теми 1). *Психологічні особливості професійної орієнтації (2 год).*

1. Управління професійною орієнтацією.
2. Організація професійної орієнтації та її етапи.
3. Вивчення, розвиток і виховання школяра в системі профорієнтаційної роботи.
4. Класифікація професій.
5. Доповіді студентів щодо розв'язання завдання для самостійної роботи: презентація змісту Концепції державної системи профорієнтації населення

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [3,5,7,8,13,14,18];
- *допоміжні:* [22,23,25,29,30];
- *інформаційні джерела:* [32,33,35]

Семінарське заняття 2 (до теми 2). *Історія становлення та розвитку професійної орієнтації (2 год).*

1. Передісторія виникнення профорієнтації.
2. Становлення і розвиток профорієнтації за кордоном.
3. Вітчизняні традиції профорієнтаційної роботи.
4. Сучасний стан профорієнтації в Україні.
5. Доповіді студентів щодо розв'язання завдання для самостійної роботи: особливості розвитку профорієнтації у провідних країнах світу.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [3,5,7,8,13,14,16,18,20];
- *допоміжні:* [22,23,25,29,30];
- *інформаційні джерела:* [32,33,34,35,36,37,38,39]

Семінарське заняття 3 (до теми 3). *Професійна психодіагностика (2 год).*

1. Методи психодіагностики та їх класифікація.
2. Система методів професійної орієнтації.
3. Групи профорієнтаційних методів.
4. Презентація методик дослідження професійної спрямованості особистості старшокласників, як результат самостійної роботи студентів.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,13,14,15,17,21];
- **допоміжні:** [26,30];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Практичне заняття 2 (до теми 3). Професійна психодіагностика (2 год).

1. Інформаційно-довідкові, освітні методи.
2. Діагностичні методи.
3. Методи морально-емоційної підтримки оптантів.
4. Методи прийняття рішень та побудови перспектив професійного розвитку особистості.
5. Звіти дослідницьких груп студентів та захист підібраних комплексних методик професійної діагностики підлітків.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2,3,5,8,13,14,15,17,21];
- **допоміжні:** [23,26,30];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Практичне заняття 3 (до теми 4). Професійна просвіта (2 год).

1. Основні цілі і завдання професійної просвіти.
2. Система профінформаційної роботи та її елементи.
3. Допоміжні форми профінформаційної роботи.
4. Професійна пропаганда та професійна агітація.
5. Звіт студентів щодо розв'язання завдання для самостійної роботи: провести порівняльний аналіз складових професійної просвіти.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,7,8,13,14,15,16];
- **допоміжні:** [22,23,30];
- **інформаційні джерела:** [32,33,35,36,37,38,39]

Семінарське заняття 4 (до теми 5). Професійне консультування (2 год).

1. Предмет та завдання професійної консультації.
2. Типи профконсультацій.
3. Етапи професійного розвитку клієнта та відповідні види профконсультування.
4. Види профконсультаційної роботи: групова та індивідуальна профконсультація.
5. Доповіді студентів за темами: Типізація профконсультаційних ситуацій і шляхи їх розв'язання. Особливості профконсультаційної роботи у центрах зайнятості та у закладах освіти.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,7,8,12,13,14,15];
- **допоміжні:** [27,30];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Практичне заняття 4 (до теми 5). Професійне консультування (2 год).

1. Характеристика індивідуальних профконсультацій: визначення, методи, умови проведення.
2. Підходи до профконсультування.

3. Психологічні труднощі в роботі профконсультанта.
4. Етика профконсультаційної роботи.
5. Презентація студентами результатів виконаного під час самостійної роботи завдання на тему «Основні вимоги до роботи профконсультанта та особливостей взаємодії у профконсультації».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,7,8,12,13,14,15];
- **допоміжні:** [27,30];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Практичне заняття 5 (до теми 6). Професійна адаптація (2 год).

1. Сутність і види професійної адаптації.
2. Організаційно-економічна адаптація.
3. Соціально-психологічна адаптація.
4. Рекреаційно-побутова адаптація.
5. Форми управління професійною адаптацією.
6. Доповідь студентів щодо виконання самостійного завдання на тему: «Програма адаптації випускника ВНЗ/ПТН на підприємстві (організації, установі)».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [4,5,10, 13,14,18];
- **допоміжні:** [23,29];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Семінарське заняття 5 (до теми 6). Професійна адаптація(2 год).

1. Сутність і зміст професійної адаптації.
2. Етапи професійної адаптації.
3. Презентація студентами результатів виконаного самостійного завдання на тему: «Особливості адаптації випускника ВНЗ».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,4,5,6,10,11,13,14,18,20];
- **допоміжні:** [22,23,25,29];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Практичне 6 (до теми 7). Професійна активізація (2 год).

1. Методика проведення професійної активізації з учнями школи.
2. Презентація студентами результатів виконаного самостійного завдання на тему:

«Основні моделі (схеми) професійної активізації оптантів».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,4,5,6,10,11,13,14,18,20];
- **допоміжні:** [22,23,25,29];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Семінарське заняття 7 (до теми 8). Сутність і зміст професійного відбору (2 год).

1. Сутність, об'єкт, предмет, методи, види профвідбору.
2. Показання та принципи професійного відбору.
3. Історичні аспекти психологічного відбору.
4. Доповідь студентів за темою:

«Психологічний аналіз професійного досвіду».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [4,6,7,9];
- **допоміжні:** [23,24,28];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Практичне заняття 7 (до теми 8). Сутність і зміст професійного відбору (2 год).

1. Психологічні аспекти професійного відбору та професійного підбору (добору).
2. Основні складові компоненти професійного відбору.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [4,6,7,9];
- **допоміжні:** [23,24,28];
- **інформаційні джерела:** [32,33]

Семінарське заняття 8 (до теми 9). Організаційні основи професійного відбору (2 год).

1. Методологія професійного психологічного відбору.
2. Принципи визначення професійної придатності.
3. Презентація студентами результатів виконаного самостійного завдання на тему: «Методи оцінювання працівників в процесі профвідбору».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1,4,6,7,9,18];
- **допоміжні:** [28,29];
- **інформаційні джерела:** [32,33,34,36]

Практичне заняття 8 (до теми 9). Організаційні основи професійного відбору(2 год).

1. Особливості профвідбору кадрів у зарубіжних країнах.
2. Профвідбір за компетенціями.
3. Методи оцінювання персоналу та їх поєднання в процесі профвідбору

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1,4,6,7,9,18];
- **допоміжні:** [28,29];
- **інформаційні джерела:** [32,33,34,36]

Семінарське заняття 9 (до теми 10). Професійна придатність особистості (2 год).

1. Психологічні засади професійного психологічного відбору.
2. Розвиток, деформація і визначення характеристик рівня профпридатності особистості до діяльності.
3. Основні положення, види, рівні, завдання системи визначення професійної

придатності.

4. Презентація студентами результатів виконаного самостійного завдання на тему: «Дослідження професійної придатності фахівця з психології».

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1,3,5,6,9,10,18,19];
- *допоміжні*: [24,28,29];
- *інформаційні джерела*: [33]

Практичне заняття 9 (до теми 10). Професійна придатність особистості (2 год).

1. Професіоналізм і професійна придатність.
2. Критерії професійної придатності і непридатності до професії психолога.
3. Професійна придатність і професійна успішність: взаємозв'язок понять.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1,3,5,6,9,10,18,19];
- *допоміжні*: [24,28,29];
- *інформаційні джерела*: [33]

Семінарське заняття 10 (до теми 11). Професійно важливі якості особистості в системі профвідбору (2 год).

1. Особливості розвитку професійно-важливих якостей особистості психолога.
2. Динаміка формування професійно-важливих якостей психолога.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1,3,5,6,9,10,18,19];
- *допоміжні*: [24,28,29];
- *інформаційні джерела*: [33]

Практичне заняття 10 (до теми 11). Професійно важливі якості особистості в системі профвідбору (2 год).

1. Роль і місце особистості в процесі діяльності.
2. Нормативні кризи під час діяльності.
3. Сучасні погляди на проблему здібностей.
4. Узагальнення понять «задатки», «здібності», «обдарованість».
5. Визначення професійно-важливих якостей психолога за опитувальником О. Ліпмана.
6. Доповідь студентів щодо виконання самостійного завдання на тему: «Характеристика етапів професійного розвитку і формування особистості в професійній діяльності».

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні*: [1,2,6,7,9,10,13,14,18,21];
- *допоміжні*: [23,25,29];
- *інформаційні джерела*: [34,35,36]

Практичне заняття 11 (до теми 12). Психологічний аналіз діяльності та професійні вимоги до особистості (2 год).

1. Теоретико-методологічні положення вивчення сутності психологічних особливостей професійної діяльності.
2. Характеристика основних методичних прийомів психологічного аналізу

діяльності.

3. Особливості концепцій аналізу діяльності та професійної придатності особистості.

4. Звіт студентів щодо розв'язання завдання для самостійної роботи: «Вимоги професій до особистості, поняття професійно важливих якостей».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1,3,5,6,7,8,9,10,16,18];
- **допоміжні:** [25,28];
- **інформаційні джерела:** [34,35,36,37,38,39]

Семінарське заняття 11 (до теми 13). Актуальні проблеми професіографування у професійній діяльності практичного психолога (2 год).

1. Принципи системної професіограми та алгоритм її складання.

2. Методи визначення професійно важливих якостей.

3. Типовий приклад професіограми (за Б.Ф. Ломовим).

4. Доповідь студентів щодо виконання самостійного завдання на тему: «Правила та алгоритм складання професіограми та психограми»

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,6,7,10,18];
- **допоміжні:** [31];
- **інформаційні джерела:** [36,37,38,39]

Практичне заняття 12 (до теми 13). Актуальні проблеми професіографування у професійній діяльності практичного психолога (2 год).

1. Особливості складання професіограм, професіокарт та психограм.

2. Паспорт професії та професійно важливі якості.

3. Презентація професіограм, складених студентами під час самостійної роботи.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,6,7,10,18];
- **допоміжні:** [31];
- **інформаційні джерела:** [36,37,38,39]

Практичне заняття 13 (до теми 14). Психодіагностичні методи і прогноз діяльності в системі професійного відбору (2 год).

1. Сучасні методи психодіагностики і прогнозу діяльності в професійному відборі.

2. Основні вимоги до класифікації методів психодіагностики професійної придатності.

3. Звіт студентів щодо досліджень, самостійно проведених за допомогою методів психодіагностики професійної придатності.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [6,7,9,10,17,21];
- **допоміжні:** [26];
- **інформаційні джерела:** [34,35]

Практичне заняття 14 (до теми 15). Психологічні особливості професійного самовизначення, побудови та розвитку кар'єри. (2 год).

1. Психологічна підготовка особистості до прийняття оптимального рішення у професійному самовизначенні.
2. Шляхи підвищення ефективності професійного самовизначення особистості.
3. Презентація студентами результатів виконаного самостійного завдання на тему: «Форми та засоби психологічної допомоги особистості у професійному самовизначенні та побудови кар'єри».

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [3,5,8,11,15,16,19,20];
- **допоміжні:** [23,25];
- **інформаційні джерела:** [36,37,38,39]

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Основні теорії та концепції вибору професії.	Доповідь на СМ-1
2.	Особливості розвитку профорієнтації у провідних країнах світу (країна – за вибором студента)	Доповідь на СМ-2
3.	Методики дослідження професійної спрямованості особистості старшокласників (за вибором студента)	Презентація на СМ-3
4.	Систематизація методик професійної діагностики підлітків	Звіт на ПЗ-1
5.	Дослідження професійної спрямованості старшокласника	ІНДЗ
6.	Порівняльний аналіз складових професійної освіти	Звіт на ПЗ-2
7.	Особливості профконсультаційної роботи у центрах зайнятості та у закладах освіти.	Доповідь на СМ-4
8.	Основні вимоги до роботи профконсультанта та особливостей взаємодії у профконсультації.	Презентація на ПЗ-3
9.	Порівняльна характеристика групової та індивідуальної професійної консультації.	ІНДЗ
10.	Програма адаптації випускника ВНЗ/ПТН на підприємстві (організації, установі)	Доповідь на ПЗ-4
11.	Основні моделі (схеми) професійної активізації опитантів (модель – на вибір студента)	Презентація на СМ-5
12.	Психологічний аналіз професійного досвіду	Доповідь на СМ-6
13.	Методи оцінювання працівників в процесі профвідбору	Презентація на СМ-7
14.	Дослідження професійної придатності фахівця з психології	Презентація на СМ-8
15.	Характеристика етапів професійного розвитку і формування особистості в професійній діяльності	Доповідь на ПЗ-6
16.	Вимоги професій до особистості, поняття професійно важливих якостей.	Звіт на ПЗ-7
17.	Особливості розвитку особистості в процесі оволодіння професією психолога	ІНДЗ
18.	Правила та алгоритм складання професіограми та психограми	Доповідь на СМ-9
19.	Професіограма фахівця (професія – за вибором студента)	Презентація на ПЗ-8
20.	Психодіагностичні методики професійного відбору	Презентація на СМ-10
21.	Дослідження професійної придатності особистості до виконання професійних завдань	Звіт на ПЗ-9
22.	Особливості формування професійного самовизначення особистості майбутнього психолога-практика	Доповідь на СМ-11
23.	Форми та засоби психологічної допомоги особистості у професійному самовизначенні	Презентація на ПЗ-10
24.	Психологічні чинники професійного самовизначення особистості	ІНДЗ

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Доповіді, презентації студентів на практичних і лабораторних заняттях, виконання ІНДЗ, двох МКР.

Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, конспектування першоджерел, ведення психологічних тематичних словників, написання рефератів.

Завдання до контрольної роботи (тестові завдання).

Модульна контрольна робота № 1

1. Професійна орієнтація як система включає в себе:
  - а) процес надання допомоги людині у вивченні професії;
  - б) галузі професійної діяльності;
  - в) профінформацію, профконсультацію, профвідбір, профвідбір та професійну адаптацію.
2. Професійна консультація – це
  - а) система психолого-педагогічного вивчення особистості для надання їй суттєвої допомоги в успішній реалізації професійного самовизначення;
  - б) система психодіагностичного обстеження особистості, спрямована на визначення ступеню її психологічної придатності до окремих видів професійної діяльності.
  - в) система заходів по організації та наданню інформації про зміст та перспективи сучасних професій.
3. Психологічні відмінності профконсультації та профвідбору:
  - а) у профконсультації професії підбираються до особистості, а у профвідборі особистості підбираються до професій;
  - б) у профконсультації проводиться психодіагностичне обстеження, а у профвідборі – ні.
  - в) профвідбір забезпечує психологічний підбір особистості до конкретної професії, а профконсультація – ні.
4. Професіограма являє собою:
  - а) повний опис психологічних характеристик і професійно важливих особистісних якостей спеціаліста.
  - б) документ, в якому дається комплексний, систематизований та всебічний опис об'єктивних характеристик професії та сукупності її вимог до індивідуально-психологічних особливостей людини.
5. Згідно класифікації професій за Є.Клімовим, професія психолога має таку формулу:
  - а) ЛПФМ
  - б) ЛГМН
  - в) ЗПАМ
6. Під професійним самовизначенням у профорієнтації розуміють:
  - а) сукупність психічних особливостей людини, необхідних та достатніх для досягнення суспільно прийнятої ефективності праці в тій чи іншій професії.
  - б) сукупність сталих мотивів, які спонукають особистість у проблемній ситуації, пов'язаній з вибором професії.
7. Найважливішими ознаками психологічної готовності до професійного самовизначення є:
  - а) усвідомлення факту наявності проблеми, розуміння її змісту і активна спрямованість на пошук необхідних засобів для її вирішення.

- б) уявлення про ланцюг найближчих та більш віддалених цілей на шляху до оволодіння професією.
8. Основні фази професійного зростання:
- а) адаптант, майстер, інтернал, фахівець, авторитет, спеціаліст, професіонал.
  - б) оптант, працівник, трудівник, спеціаліст, професіонал, фахівець, майстер.
  - в) оптант, адепт, адаптант, інтернал, майстер, авторитет, наставник.
9. В процесі професійного розвитку особистості можливі наступні біографічні кризи:
- а) нереалізованість, спустошеність, безперспективність.
  - б) незадоволення, нереальності, втомленості.
  - в) відчаю, неповноцінності, некомпетентності.
10. Самоактуалізація особистості у професійній діяльності полягає у:
- а) захопленні своєю справою
  - б) відповідальності при виконанні професійних обов'язків
  - в) професійному саморозвитку особистості
11. Професійна орієнтація як наука сформувалась на базі:
- а) психотехніки
  - б) психодіагностики
  - в) експериментальної психології
12. Профорієнтаційна робота у закладах освіти має наступні етапи:
- а) базовий та пошуковий
  - б) початковий, пізнавально-пошуковий та базовий
  - в) пропедевтичний та пошуковий
13. Вітчизняна профорієнтація як наука розвивалась
- а) на виробництві
  - б) в освіті
  - в) на виробництві і в освіті
14. Психолого-педагогічна функція профорієнтації полягає у:
- а) реалізації вимог до здоров'я особистості
  - б) виявленні і формуванні інтересів та здібностей
  - в) підготовці конкурентоспроможного працівника
15. Професійна консультація закінчується:
- а) професійним доббором
  - б) професійним підбором
  - в) професійною інформацією
16. Професійний відбір включає такі компоненти:
- а) професійна адаптація
  - б) система психодіагностичних методик
  - в) професійна консультація
17. Професійна адаптація – це:
- а) система заходів з надання інформації про зміст та перспективи сучасних професій
  - б) комплекс заходів який сприяє процесу пристосування особистості до професійної діяльності
  - в) система психодіагностичного обстеження особистості

18. Метою профорієнтації є:
  - а) допомога сім'ї у спрямуванні інтересів підлітка
  - б) виховання молоді спрямованості
  - в) підготовка особистості до свідомого вибору професії
19. Засновником української професійної орієнтації є:
  - а) К.К. Платонов
  - б) Б.О. Федоришин
  - в) В.С. Згурський
20. Основне завдання професійної консультації це:
  - а) організація профконсультативної роботи в школі
  - б) визначення шляхів подальшого розвитку особистості
  - в) психологічний аналіз особистості

Модульна контрольна робота № 2

1. Зміст профконсультативної роботи в школі полягає у:
  - а) проведенні індивідуальних профконсультацій
  - б) зборі методик для групових профконсультацій
  - в) пояснення батькам важливості врахування психологічних властивостей дітей при виборі професії
2. Види профконсультативної роботи:
  - а) індивідуальна та групова
  - б) організаційна та безпосередня
  - в) психодіагностична та нетестова
3. Основне завдання професійного самовизначення особистості полягає у:
  - а) розвитку впевненості особистості у адекватності зробленого вибору
  - б) формування професійної спрямованості особистості
  - в) розвитку працелюбності
4. Під особистим професійним планом розуміють:
  - а) наявність головної мети, щодо вибору професії
  - б) життєву перспективу особистості
  - в) схильності, здібності та уміння
5. Підготовка до професійного самовизначення включає:
  - а) аналіз та узагальнення інформації про світ професії
  - б) формування професійної спрямованості
  - в) співставлення уявного образу професії з реальною професією
6. Головною частиною професіограми є:
  - а) опис роботи
  - б) систематизований виклад характеристик професії
  - в) психограма
7. Основні принципи професіографії це:
  - а) комплексність та цілеспрямованість
  - б) систематизованість та обумовленість
  - в) адаптованість та реальність

8. Класифікація професій за типом орієнтації особистості це:
  - а) професії виробничої та невиробничої сфери
  - б) гностичні, перетворюючі та пошукові
  - в) реалістичний, інтелектуальний, соціальний, конвенційний, підприємницький, артистичний типи
9. Який принцип професіографії передбачає врахування ускладнених професійних умов:
  - а) принцип типізації
  - б) принцип диференціації
  - в) принцип надійності
10. Класифікація професіограм здійснюється за такими чинниками:
  - а) індивідуальні властивості особистості
  - б) широта підходу, призначення та ступінь узагальнення професії
  - в) основні характеристики поширених професій
11. Головний аспект у структурі ситуації вибору професії – це
  - а) позиція членів сім'ї
  - б) особистий професійний план
  - в) соціально-психологічні фактори
12. Профконсультація відрізняється від інших форм профорієнтаційної роботи:
  - а) максимальною індивідуалізацією підходу
  - б) психодіагностичним обстеженням
  - в) наявністю промплану
13. Ознайомча, діагностична, контролююча та коректуючі функції належать:
  - а) профінформації
  - б) профконсультації
  - в) профвідбору
14. Професійна консультація за своєю суттю має бути:
  - а) профорієнтаційною порадою
  - б) формою надання інформації
  - в) формою психологічної допомоги
15. Центральною ланкою процесів самовизначення є:
  - а) адекватна самооцінка
  - б) свідомий акт вибору
  - в) високий рівень домагань
16. Діяльність людини, спрямована на створення суспільно-корисного результату – це:
  - а) попит на професію
  - б) праця
  - в) ринок праці
17. Популярність професії визначається:
  - а) привабливістю професії у суспільстві
  - б) потребою роботодавця у спеціалістах
  - в) системою відношень між роботодавцем та працівниками
18. Здібності до оволодіння певним видом професійної діяльності – це:
  - а) спеціальні здібності

- б) професійні здібності
  - в) загальні здібності
19. Рівень загальної та спеціальної професійної підготовки людини – це:
- а) кваліфікація
  - б) освіта
  - в) інтелект
20. Діяльність людини, пов'язана із задоволенням особистих та суспільних потреб визначається як:
- а) зайнятість
  - б) працездатність
  - в) робота

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Питання до екзамену

1. Поняття про профорієнтацію.
2. Основні складові професійної орієнтації.
3. Принципи професійної орієнтації.
4. Основні завдання профорієнтації.
5. Концепція державної системи профорієнтації населення.
6. Історія виникнення профорієнтації.
7. Особливості розвитку профорієнтації.
8. Розвиток профорієнтації на виробництві та в освіті.
9. Сучасний стан профорієнтації в Україні.
10. Анкета інтересів.
11. Профорієнтаційна робота у центрах зайнятості.
12. Профорієнтаційна робота у закладах освіти.
13. Поняття про професійну консультацію.
14. Предмет та завдання професійної консультації.
15. Профконсультаційна робота у закладах освіти.
16. Види профконсультаційної роботи.
17. Характеристика індивідуальних профконсультацій: визначення, методи, умови проведення.
18. Основні психологічні вимоги до роботи профконсультанта.
19. Особливості взаємодії консультанта з оптантом.
20. Поняття про професійний відбір.
21. Порівняльна характеристика профконсультації та профвідбору.
22. Психологічний підхід до професійного відбору.
23. Психологічні особливості професійної мотивації в процесі професійного відбору.
24. Психологічні умови проведення профвідбору.

25. Психологічна технологія профвідбору.
26. Профінформація як складова профорієнтації.
27. Роль просвітницьких заходів у профінформації.
28. Психологічне значення профінформації.
29. Поняття про професійне самовизначення.
30. Задачі професійного самовизначення.
31. Психологічні фактори професійного самовизначення.
32. Психологічні проблеми та помилки, пов'язані з вибором професії.
33. Професійне самовизначення у культурно-історичній перспективі.
34. Професійне самовизначення як побудова образів можливого майбутнього.
35. Психологічна підготовка особистості до прийняття оптимального рішення у професійному самовизначенні.
36. Поняття про професіографію.
37. Принципи професіографії.
38. Основні напрямки у вивченні професій.
39. План-схема професіограми.
40. Психограма як основна складова професіограми.
41. Структура психограми.
42. Класифікація професій.
43. Професіограма професії психолога.
44. Психологічний зміст професійної кар'єри.
45. Основні фази професійного розвитку.
46. Психологічний зміст праці з точки зору логотерапії.
47. Професійний розвиток особистості як основа професійної кар'єри.
48. Роль біографічних криз у професійному розвитку.
49. Свідома зміна професії в контексті професійного розвитку.
50. Психологічна допомога особистості з кризою професійної кар'єри.
51. Самоактуалізація особистості у професійній діяльності.
52. Соціально-психологічні фактори професійної кар'єри.
53. Роль професійної діяльності в особистісному зростанні індивіда.
54. Практичні рекомендації по професійному зростанню особистості.
55. Основні напрями професійного становлення особистості практичного психолога у вищій школі.
56. Шляхи професійного зростання особистості.
57. Поняття про професійну спрямованість особистості.
58. Методи дослідження професійної спрямованості.
59. Диференційно-діагностичний опитувальник.
60. Метод професійних переваг.
61. Поняття про професійну придатність.
62. Структура психодіагностичного дослідження професійної придатності особистості.
63. Проблеми психологічного аналізу професійного досвіду.
64. Форми становлення особистості в процесі її професіоналізації.
65. Характеристика професійної орієнтації як системи.
66. Особливості професійної психологічної свідомості.

67. Поняття про професійну ідентичність та професійний маргіналізм.
68. Роль само актуалізації у професійному зростанні особистості.
69. Проблема професійного розвитку.
70. Ділове спілкування та професійна діяльність.
71. Психопрофілактика професійного стресу.
72. Психотехніки професійного успіху.
73. Соціонічний підхід до професіографічного дослідження.
74. Саморегуляція активності суб'єкта в ситуації втрати роботи.
75. Психогенетичний підхід до професійного відбору.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	10	1	10
Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	5	10	50
ІНДЗ	10	2	20
Модульна контрольна робота	20	2	20
максимальна кількість балів – 100			

Дати																	
Теми			Психологічні особливості професійної орієнтації		Історія становлення та розвитку професійної орієнтації	Професійна психодіагностика	Професійна психодіагностика	Професійна провіта	Професійне консультування	Професійне консультування	Професійна активізація	Професійна адаптація	МК-1				
Модулі	I модуль																
Самостійна робота																	
Поточний контроль	Модульний контроль № 1																
Підсумковий контроль																	

Дати																		
Теми	Сутність і зміст професійного відбору	Організаційні основи професійного відбору	Професійна придатність особистості	Професійно важливі якості особистості в системі профвідбору	Психологічний аналіз діяльності та професійні вимоги до особистості	Актуальні проблеми професіографування у професійній діяльності практичного психолога	Психодіагностичні методи і прогноз діяльності в системі професійного відбору	Психологічні особливості професійного самовизначення, побудови та розвитку кар'єри										
Модулі	II модуль																	
Самостійна робота																		
Поточний контроль	Модульний контроль № 2																	
Підсумковий контроль	Екзамен																	

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації / За ред. В.Ф. Моргуна. Навчальний посібник. Київ. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 168 с.
2. Кириченко В. В. Психологічні основи професійної адаптації та вибору професії : Навчальний посібник . Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 110 с.
3. Кожан Т. О. Професійна орієнтація : навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2009. 214 с.
4. Корольчук М.С. Теорія і практика професійного психологічного відбору. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Ніка-Центр, 2012. 536 с.
5. Коропецька О.М. Профорієнтація та профпідбір: Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2005. 230 с.
6. Коропецька О.М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. Навчальний посібник. Київ. : КНТ, 2016. 438 с.
7. Малхазов О.Р. Психологія праці. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 208 с.
8. Ортікова Н. Алгоритм вибору професії : Науково-практичні рекомендації. Київ : ІПК ДСЗУ, 2015. 26 с.
9. Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон, 2019. 134 с.
10. Професійна орієнтація : підручник для студентів. За ред. О. М. Ігнатович. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 240 с.
11. Професійна орієнтація: теорія і практика: науково-методичний посібник для педагогічних працівників / За ред. О. В. Мельника. Івано-Франківськ: «Тіповіт», 2011. Вип. № 2. 279 с.
12. Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу : монографія /Л. А. Гуцан, О. Л. Морін, З. В. Охріменко, О. М. Пархоменко, Л. І. Гриценко ; І. І. Ткачук , за ред. О. Л. Моріна. Харків: «Друкарня Мадрид», 220 с.
13. Професії майбутнього для України: наук.-практ. розробка / Л.М. Капченко, Н.В. Савченко, Л.Й. Літвінчук, О.В. Грамма. Київ: ІПК ДСЗУ, 2017. 47 с.
14. Психодіагностичне забезпечення профорієнтації в системі педагогічної освіти : посібник / за ред. О. М. Ігнатович. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 228 с.
15. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 053 «Психологія» - 2-ге вид., перероб. і доп. / укладач О.С. Юрков. Мукачево: МДУ, 2018.187 с.
16. Становских З.Л. Психологія професійної кризи дорослих: Монографія. Київ: Освіта України, 2010. 330 с.
17. Сухенко Т.В. Як обрати професію майбутнього: посіб. з профорієнтації для молоді віком від 13 до 80. Харків: Фоліо, 2016. 80 с.
18. Щербакова І.М. Психодіагностика професійного самовизначення особистості. Суми: Видавництво СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2012. 324 с.

Допоміжні

19. Авдєєв Л.Г. Стан та перспективи розвитку професійної орієнтації в Україні : наук.-метод. посіб. для працівників служби зайнятості. Київ: ІПК ДСЗУ, 2012. 64 с.
20. Гладкова В.М. Профорієнтація: Навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000, 2007. 160 с.
21. Кейс-метод у професійному відборі та навчанні персоналу служби зайнятості: наук.- практ. рекомендації / Н. В. Ортікова, Н. В. Савченко, В. В. Турбан. Київ : ІПК ДСЗУ, 2017. 44 с.
22. Кокурн О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. Київ .: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2012. 200 с.
23. Методи психодіагностики в системі професійного відбору. Методичний посібник. Укладачі: Скульська В.Є., Міропольська М.А., Ортікова Н.В./ Під загальною редакцією В.В. Синявського. Київ.: ДЦЗ, 2006. 241 с.
24. Синявський В.В. Психологічні основи професійної консультації безробітних: навч. метод. посіб. К.: ІПК ДСЗУ, 2011. 80 с.
25. Механізми професійного відбору на вакантні посади спеціалістів та керівників центрів зайнятості: наук. - практ. реком. / Н.Г. Джинчарадзе, О.О. Савенко, Н.В. Савченко, Н.В. Ортікова, В.В. Турбан, Н.В. Балашова, Л.Й. Літвінчук, О.В. Грамма. Київ : ІПК ДСЗУ, 2018. 116 с.
26. Маркова С. В. Управління персоналом: навчально-методичний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Запоріжжя: ЗНУ, 2013.
27. Науково-методичне забезпечення професійної орієнтації безробітних: психологічний аспект : науково-методичні рекомендації / С.О. Тарасюк, Н.В. Ортікова, В.П. Логвиненко та ін.; / за заг. ред. С.О. Тарасюк. Київ: ІПК ДСЗУ, 2012. 168 с.
28. Професіографічне забезпечення орієнтації безробітних громадян на професійне навчання : науково-методичні рекомендації / С.О. Тарасюк, Н.В. Коляденко, А.В. Алексеєва, Н.В. Ортікова, Л.Г. Авдєєв та ін.; / за заг. ред. С.О. Тарасюк. Київ : ІПК ДСЗУ, 2013. 403 с.

Інформаційні ресурси

29. Концепція державної системи професійної орієнтації населення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/842-2008-%D0%BF>
30. Положення про організацію професійної орієнтації населення/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0190-95>
31. Національна рамка кваліфікацій, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 842. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-%D0%BF>
32. Національний класифікатор України «Класифікатор професій» ДК 003:2010, затверджений Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.07.2010 р. № 327 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/va327609-10>.
33. На кого вчитися: 20 затребуваних професій майбутнього. URL: <http://www.kadrovik.ua/content/na-kogo-vchitinya-20-zatrebuvanikh-profes-i-maibutnogo>
34. Проект «Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року» . URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c3081991-45fb-47df->

[abc6-59822e854a99&title=ProektstrategiiRozvitkuVisokotekhnologichnikhGaluzeiDo2025-Roku](#)

35. ТОП-20 професій майбутнього. URL: <http://studway.com.ua/top-professions>

36. «Червона книга» українських професій. URL: <http://tsn.ua/ukrayina/chervona-kniga-ukrayinskih-profesii.html>